
Novi putevi i razmeđa iseljene Hrvatske

Zbornik *Budućnost iseljene Hrvatske* strukturiran je od većeg dijela izlaganja na simpoziju »Hrvatska dijaspora, jučer, danas, sutra«, održanog u Zagrebu 1977. godine, kojeg su organizirali *Institut društvenih znanosti IVO PILAR* i *Hrvatski centar strategijskih istraživanja*. Simpozij je prvenstveno znakovit po tome što je okupio, do sada, najveći broj intelektualaca iz hrvatske dijasporne na jednom mjestu u Hrvatskoj. Oni su, zajedno s intelektualcima iz Hrvatske, progovorili o različitim aspektima povijesti, aktualnog trenutka i, na to navezane, budućnosti hrvatske dijasporne, u ozračju hrvatske državne samostalnosti u koju je iseljena Hrvatska ugradila i samu sebe.

Budući se u samom pozivu za simpozij nije naglašavala posebna znanstvena strogost u koncipiranju i tematici izlaganja već se, osim uvodničara, prepustilo sudionicima da sami izaberu temu i stil svog izlaganja urednici su, prigodom pripreme autorizacije izlaganja, postavili tri kriterija koja su podupirala objavljivanje Zbornika. Naime, zadani okvir bili su radovi koje su autori nakon izlaganja autorizirali čime je jedan dio radova sa izlaganja otpao. Osim toga zbog velikih autorskih sloboda kod pripreme izlaganja neke relevantne teme su tek dodirnete ili čak zaobidene dok se nekim manje aktualnim posvetila neprimjerenom pozornost. Posebno valja napomenuti i raznolikosti u izlaganju glede stila i jezične razine prigodom autorizacije teksta.

1. Iseljena Hrvatska jedan je od najneistraženijih fenomena u kontekstu izučavanja hrvatskog društva. Stoga svaka informacija od osobnog iskustva do znanstvenog rada može doprinijeti njenom objektivnijem viđenju.

2. Strateški značaj iseljene Hrvatske u kontekstu hrvatskog svekolikog razvoja zahtijeva mnogo bolje poznavanje njenih potencijala.

3. Objavljivanje ovog Zbornika može biti važan poticaj za bolje shvaćanje značaja sustavnog istraživanja iseljene Hrvatske i osiguravanje potrebitih uvjeta za provedbu istraživanja.

U *Zborniku* su poglavlja i tekstovi strukturirani prema stručnim i/ili logičkim kriterijima. Zbog prije navedenih razlika u stručnim razinama i stilovima pisanja radova opredijelili smo se za logičke kriterije razvrstavanja prema pojedinim kategorijama koje smo definirali prema dominantnosti sadržaja izlaganja. Redoslijed takvih tematskih cjelina i redoslijed izlaganja unutar tematskih cjelina slijedi načelo od općenitijeg prema fragmentarnijem pogledu ili analizi.

Na taj način, *Zbornik* je svojevrsni zapis o mogućnostima i dosezima integracijskih procesa iseljene i domovinske Hrvatske. Iz samog naziva tematskih cjelina - *Opći i povijesni pogledi, O nacionalnom i kulturnom identitetu, Iskustva i prinosi Hrvata u zemljama iseljenja, O nekim aspektima povratka, Integracija znanstvenih i razvojnih potencijala, Iskustva druge generacije, Žrtve i iskušenja* te *Jedan pogled iz iseljene Hrvatske* - da se zaključiti da će čitatelji steći barem impresiju o mogućnostima i nužnostima podupiranja integracijskih procesa iseljene i domovinske Hrvatske te o bezbrojnim akterima i hrvatskim strukturama koje su doprinijele da se prvenstveno tijekom domovinskog rata i uspostave hrvatske države ta dva dijela hrvatskog nacionalnog korpusa sjedine u borbi za zajedničke političke i nacionalne ciljeve.

Jedan od njih po svojem povijesnom i političkom značenju nadmašuje sve ostale, a to je sama uspostava hrvatske države kao nužnog preduvjeta za sve ostale. Stoga je većina tekstova u *Zborniku* i inspirirana upravo tom temom i njenim povijesnim korijenima te iskustvima u kontekstu svekolikog javnog djelovanja iseljene Hrvatske. U *Zborniku* su neke tematske cjeline popunjene s mnogo većim brojem izlaganja od drugih. Prednjače prve tri - *Opći i povijesni pogledi, O nacionalnom i kulturnom identitetu i Iskustva i prinosi Hrvata u zemljama iseljenja*. To nikako ne znači da su i važnije od drugih već samo posljedica navedene koncepcije simpozijuma i uređivačke koncepcije.

Važno je napomenuti kako se radi o sadržajima čije je istraživanje prije uspostave hrvatske države bilo sustavno zanemarivano pa ne začuđuje činjenica što još i danas o tome imamo relativno skromne spoznaje.

Naravno pojedine relevantne teme nisu ni dotaknute. Spomenimo samo potrebu komparativnih istraživanja različitog tipa, a posebno onih u području kvalitete življenja, socijalnih stavova, sustava vrednota itd. između iseljene i domovinske Hrvatske. Spoznaje o tome spadaju u nužnu »logistiku« strategije integracije. Ako ovaj *Zbornik* potakne samo i razmišljanje o svemu tome opravdan je temeljni razlog njegovog objavljivanja.

